

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za ga učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 3. V Ljubljani, 15. februarija 1900. Leto XVII.

Obseg: Krvava uš — Dva nova mehova za žveplanje trt. — Kako se prireja sirarska kisava. — Enketa za vinstvo v Novem Mestu. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Krvava uš.

Skoraj povsodi razširjen in vendar mnogim posestnikom sadnih vrtov še neznan mrčes je krvava ali volnata uš, (schizoneura lanigera), ktero zaradi prevelike škode, ki jo povzroča jablanam, lahko prištevamo največjim škodljivkam. Ako jo hočemo uspešno zatirati, moramo dobrega poznati njen razvoj v različnih stopnjah in vedeti, kako živi in kako se množi.

Krvava uš ima svoje ime od rdečega soka, ki se pokaže, če ktero zmečkamo. Živi navadno na jablanah, kjer je belovolnata telesa lahko že od daleč opaziti. Najraje pa so ob ranah debela ali vej (podoba 14. d) in tudi na zgornjih koreninah, med stebлом in listjem (podoba 12. a) na mlajših mladikah, na rakavih mestih ali kjer so druge oteklina, včasih tudi na listju, sploh pa na vsaki rani, kjer se sok živahneje pretaka.

Podoba 10. nam kaže spodnjo stran jako povečane, dedno oplojene samice, ki se od drugih rastlinskih ušij razločuje le po svoji beli volni na zadku

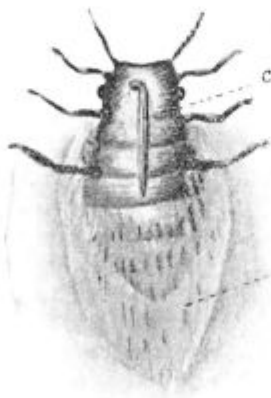
(podoba 10. b). Ta nastane vsled potenja ter jo izdaja po belih potezih, kjer sedi ves zarod, skupaj sesajoč.

Narava tukaj, kakor povsodi, hoče zaceliti rane, zato dovaža napadenim delom, po ušeh več soka, staniče pod skorjo ga ne more prebaviti, končno se razpoka in povzroči bolezenske prikazni, kakor oteklina, izrastke ali grbe. Na enoletnih mladikah se nahajajo oteklina, povzročene po ti uši, nad očesi (podoba 13. a) in je treba pri obrezovanju dreves in pri rezanju cepičev zelo paziti nanje.

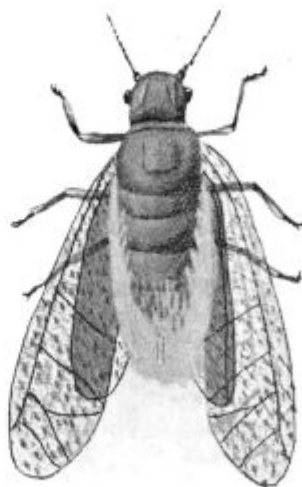
Čeprav imajo uši rilčke (podoba 10. c), da morejo z njimi skorjo prebosti, vendar se rajši naselijo na mestu, kjer je deblo brez skorje, na pr. na ranah, povzročenih od zajcev, toče, mraza, kakor tudi od obrezovanja ali snaženja dreves i. t. d. Uši zadržujejo rane, da se ne

zacelijo, pospešujejo rast izrastkov, ki jim dajo pribežališča pred neugodnim vremenom. V teh pribežališčih žive sesajoč v umazanih, sivkastih kupih, pokrite s svojo volnato odejo, skrite našim očem.

Ker se te in vse uši silno hitro plode, nam je umevna velika škoda, ki jo delajo. Posamezne v ugodnih

Podoba 10.
Oplojena samica.

Podoba 11.
Krilata samica.

skrivališčih prezimele ali iz jajčec in gnid izlezle samice dajo spomladi po 20 do 30 dedno oplojenih samic, ki v prihodnjih štirinajstih dneh zopet rode samice z enakimi lastnostmi. To se ponovi osem- do desetkrat vsako leto. Glede na njih zmožnost, da dajo že dedno oplojene žive mladiče samo ženskega spola, bi morale vsled takega pomnoževanja narasti do neverjetnega števila; vendar je to k sreči odvisno tudi od drugih okoliščin. Tako na pr. ovira zelo toplo in suho vreme njih pomnoževanje.

Avgusta in septembra meseca je po ušnih naselbinah tudi nekaj črnkastih, manj volnatih krilatih ušij (podoba 11.) ki v toplem vremenu letajo. Veter jih lahko zanese v daljne kraje. Krilate samice dajo mladiče obojega spola, brez rilčka. Ti se oplode ter neso jajčke, iz katerih se izležejo samice, dedno oplojene.

Čeprav razmnoževanje te uši morda še ni popolnoma jasno, vendar že to poznanje sadjarju pomaga do pripomočkov, da jih zatira.

Pri zatiranju se je obneslo naslednje postopanje:

1. Snažnost, ki je povsodi najboljši pripomoček zoper nadležno golazen, je tudi tukaj najboljša. — Vsak kmet ve, kaj mu je storiti, da osnaži ušivo živinče; odstrani je od neušivih, češe in krtači je bolj vestno ter s tem brez vsakih drugih pripomočkov odstrani uši. Enako je pri rastlinskih ušeh; torej se mora drevje osnažiti stare skorje, odstranijo naj se vsa skrivališča, koder se varujejo mraza in prezimujejo, ogladi naj se deblo vseh grč, ki so nastale po ušeh ali iz drugih vzrokov, ter naj se zamažejo z voskom ali z mažo, o kateri bomo pozneje govorili. Mazanje jeseni z apnom, ki se rabi proti mahu, lišajem in raznim mrčesom, služi tudi tukaj dobro. Končno naj se ne pozabi drevju zadosti gnojiti ter mu dovažati snovij, v nadomstilo onih, ki jih izgublja vsled ušij, kajti le takrat se škoda pri drevju, ktero so povzročile uši, zmanjša, ako se mu v zadostni hrani vrne izguba ter se bo moglo na ta način razvijati.

2. Star, izkušen pripomoček je ta, da uši zmečkamo s prsti. Kamor ne moremo s prsti, pridemo z majhnim, tankim lesom.

Tudi čopič ali krtača se zato rabi; vendar morata biti zmiraj mokra, da se uši ne raztrošajo po njih.

3. Odkar so se uši bolj razširile, nam ponujajo mnogo različnih pripomočkov za njih zatiranje, ki pa so pomogli le prodajalcem, ker so jim dovajali denar iz žepa sadjarjev. — Sicer so med temi sredstvi tudi dobra, kakor na pr. Nesslerjevo mrčesno trovilo, sestojče iz 40 gr črnega (mazavega) mila, 50 gr amilovega

alkohola, 50 gr virginskega izvlečka in 200 gr špirta na 1 liter vode.

K tekočinam, ki se rabijo za zatiranje, zasluži petrolej odlično mesto ter se kakor vse druge tekočine maže s čopičem na mesta, kamor so se naselile uši. Zgodi naj se to pozimi, kadar se drevje snaži ali obrezuje, pa tudi spomladi, kadar zapazimo prve uši, kajti takrat pokončamo v eni uši tisočer zarod. Razširjanje tudi zelo ovira zatiranje tedaj, predno se pokažejo krilate uši. Vendar bodi omenjeno, da se po petroleju uši sicer docela uničijo, da se pa uniči tudi dotični list ali mladika, ki sta bila namazana; zato se poraba petroleja priporoča samo na starejših delih dreves. Za drevesnice se priporoča, da jih prehodimo vsak teden ter sproti mečkamo uši, ki jih opazimo.

4. Brez škode za rane in nežne mladike, na

kterih se nahajajo uši, služi to-le mazilo. Loj ali kakšna druga mast naj se segreje, da se raztopi, potem se primeša na 1 kg loja 30 dg tudi razpuščenega kolofonija, končno pa se priije okoli $\frac{3}{4}$ l petroleja. To pa naj se zgodi med vednim mešanjem vse snovi, ki se potem ohlajena kot rjava maža s cunjjo namaže na okužena mesta ter ta vsaj leto dni varuje pred ušmi.

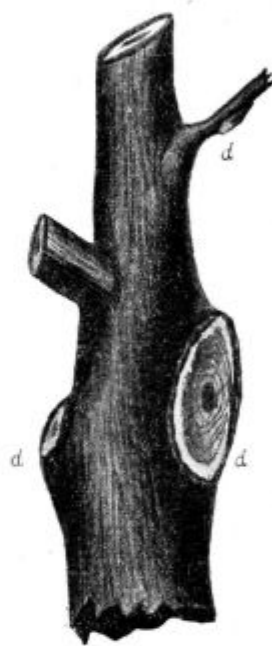
5. Velike, stare in zarastle rane naj se namažejo s 5 % raztopino bakrene galice, ki ne zatara samo uši, ampak varuje tudi

Podoba 12.
Enoletna mladika
z naselbinami.

Podoba 13.
Oteklina na enoletnih
mladikah.

Podoba 14.
Naselbine na debelu
in vejah.

les pred trohnobo.

6. Kjer so okužena posamezna ali sploh visokodebelna drevesa, tudi zelo hasni, če se ta pomladijo; vendar se morajo odstranjene veje sežgati, ostali deli drevesa popolnoma osnažiti in nastale rane zamazati.

7. Veje, mladike, celo posamezna, zelo okužena drevesa, posebno v drevesnicah, naj se previdno in popolnoma odstranijo ter naj se sežgo.

Krvavo uš, ki je vsled svojega razširjenja toliko škode napravila ter marsikteremu sadjarju vzela up in veselje, moremo z navedenimi pripomočki toliko zatreti, da ne bode več pogubonosno vplivala na pridelek sadnih vrto.

Posebno tam, kjer goje sadno drevje in kjer se to lahko vrši sproti z drugimi deli, naj nikdo ne opušča storiti vse, kar mu je mogoče, da koristi drevju in splošnemu razvitku sadjarstva.

Lešnik.

Dva nova mehova za žveplanje trt.

Vsled razširjajoče se plesnobe na grozdju bode v prihodnje, dokler bo razsajala ta bolezen, žveplanje

redno opravilo vinogradnikovo, kakor je škropljenje. Žal, da bode to dalo vinogradniku nov, precej občuten strošek. Toda kdor bo hotel trgati, ta bo moral tudi žveplati. Za žveplanje imamo precej različnih mehov, in sicer majhne, cene, in večje, a tudi dražje. Dobri so ti kakor oni; kmetovalec pa, zlasti revnejši, ki mu gre bolj trdo za denar, gleda, da ceno izhaja, zato kupi navadno cenejši meh. Z majhnim mehom je pa delo težavno in zamudno. Že lansko leto nam je izkušnja pokazala, da so naši vinogradniki spoznali veliko prednost velikih mehov, čeprav so izdatno dražji. Z velikimi mehovi se dela laže in izdatno hitreje, kar je silno važno, kajti delavci so redki in dragi in vrhu tega neradi žveplajo, ker je to delo res neprijetno. Iz teh razlogov tudi mi v prvi vrsti priporočamo velike žveplalne priprave ter trdimo, da je bolje, ako trije ali štirje vinogradniki skupaj kupijo velik meh, kakor pa če ima vsak sam kak majhen meh.

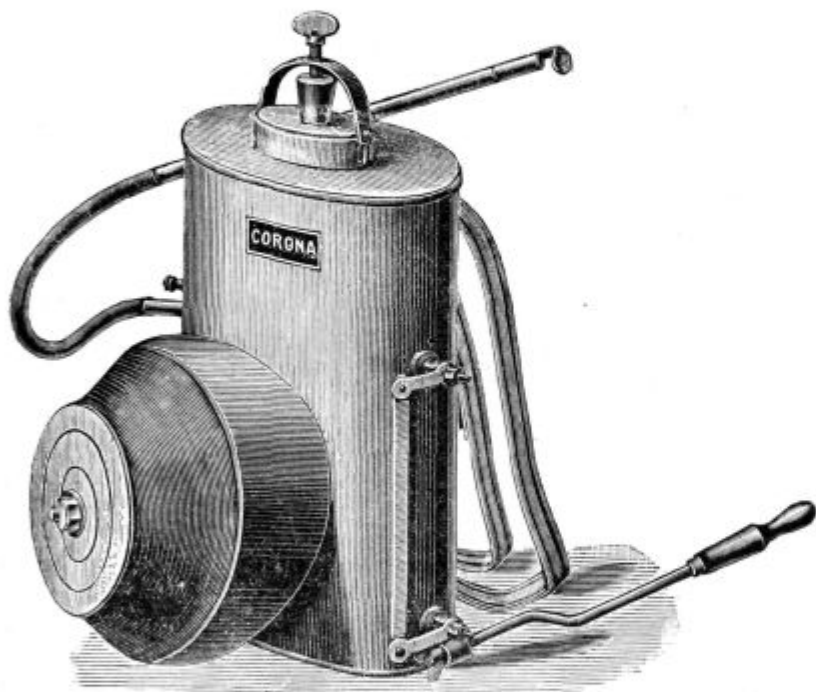
Danes imamo priliko naše vinogradnike seznaniti z dvema novima mehovoma, ki utegneta prav dobro

da se z vsakim pregibom vzvoda, bodisi gori ali doli, naredi izredno močen tok, vsled česar ta meh neki dvakrat tako hitro dela kakor kak drug. Ta žveplalna priprava se razločuje tudi v tem od drugih, da je v brenti priprava za presevanje iz bolj redke mreže, vsled česar dohaja v pihalni dvojni množina žvepla. Ta redka mreža pa tudi preprečuje, da se ne zamaši, kar se ne more trditi pri drugih sestavah, čeprav so v zvezi s ščetmi. Meh „dupleks“ stane 30 K.

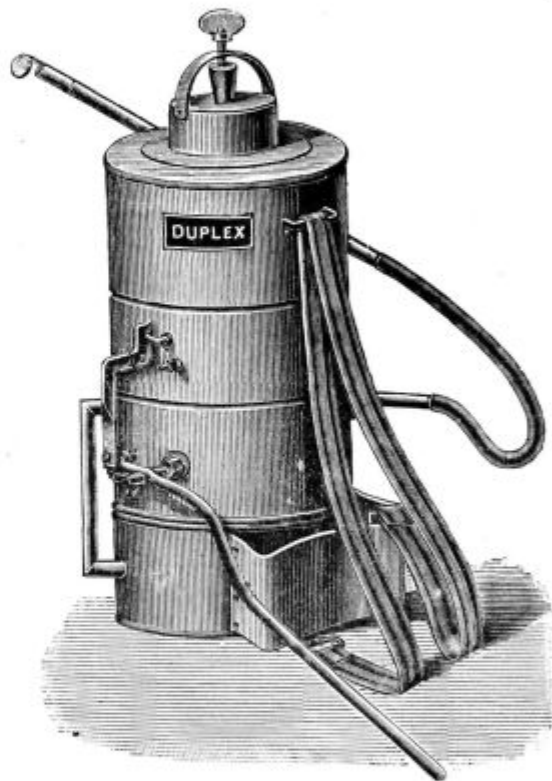
Navedena mehova je dobiti pri tvrdki Ig. Heller na Dunaju, II./2., Praterstrasse 49.

Kako se prireja sirarska kisava.

Pri izdelavanju sira je tudi gledati na dobro kisavo, ker je od nje zavisna kakavost prazne siratke, ki se rabi za sirišče, kakor tudi sirišče samo in pa

Podoba 15.

Podoba 16.

služiti večjim posestnikom, pa tudi manjšim, če jih več skupaj naroči ktereja.

Meh z imenom „korona“, kterega predločuje pod. 15., je znamenit zaradi tega, ker ima meh velikega premera, ki se posebno močno razširja in stiska. Vsled tega je tlačna sila zelo velika in žveplo se na veliko daljavo prav fino razpihuje. Brenta, ki se nosi na hrbtu, je iz železne ploščevine ter je stisnjene valjčne oblike. Meh je pritrjen na hrbtu brente. V brenti je priprava za presevanje žvepla, ki je premakljiva in se da prirediti za izpihavanje večjih ali manjših množin žvepla, in pa druga priprava za mešanje žvepla, ki je iz bodečega valjarja ki drobi sprijeto žveplo ter je dovaja k situ. Ta meh stane 28 K.

Drugi meh je „dupleks“ ter ga kaže podoba 16. Brenta tega mehu je tudi iz železne ploščevine, a je valjčne oblike. Meh je pritrjen pod brento ter je popolnoma zakrit in zato varen pred poškodovanjem. Tlačna sila mehu je zelo velika, zato se žveplo na veliko daljavo razpihuje. Cela priprava je take sestave,

dobro gojenje (kipenje) sira.

Za prirejanje kisave se jemlje prazna siratka, ki se dobi, če se iz polne siratke izloči skuta. Iz polne siratke se pa mora poprej izločiti še izvara (tolšča, presno maslo). Pri izvarjanju naj se ne rabi preveč kisave, približno le polovica tiste množine, kakor pri izločevanju, zato da se izloči le izvara brez skute. Za izločevanje skute iz polne siratke se ta segreje na 87 do 94° C, ter se na vsakih 100 l vzame 4 do 8 l kisave, in sicer z ozirom na večjo ali manjšo sposobnost siratke za izločevanje. Zlasti pozimi je za izločevanje vzeti dvakrat toliko kisave kakor poleti ob vročem vremenu.

Če se potem, ko je k polni siratki primešana kisava, vsa zmes še segreje, potem se skuta bolje izloči in se dobi bolj čista prazna siratka, kakor če se ne segreje; v tem slučaju je tudi vzeti več kisave. Pri kuhanju naj pa siratka ne vre preveč, ker se zakrkla skuta tako laže na vrhu zbira, drugače po siratki preveč okolu drvi in, ko se shladi, se pa na dno vsede. Ako

za izločevanje vzamemo preveč kisave, potem se v siratki vzbudi kipenje, ki jo naredi motno, a če vzamemo premalo kisave, ali če je ta premalo močna, potem se pa skuta ne izloči zadostno in prazna siratka ni dobra za prirejanje trpežne kisave.

Za kisavo naj bodo vedno pripravljene kake 3 deže, in sicer z ozirom na množino mleka, ki se navadno siri. Kadar delamo novo kisavo, napolnimo dežo skoraj do vrha s čisto, prazno siratko ter dodamo nekaj stare, močne kisave čistega okusa. Siratka v deži naj se kisa pri 18 do 24° C.

Ob hladnem vremenu, ali če je kisava premalo močna, naj se deže dobro pokrijejo, da se kisajoča siratka ne shladi; vendar naj se nova segreta siratka ne pokrije prezgodaj, ker nad njo nastali par lahko povzroči slab okus kisavi. Če ima kisava premajhno moč, se ji more dodati dobrega vinskega kisa, nikakor pa ne kisa iz špirta (esence). Preveč kisa ni dobro, ker sicer sir lahko postane pregosto luknjičav. Nekateri sirarji vnamejo kisanje v siratki s kruhom, kar pa se ne priporoča, ker tako skisana siratka lahko dobi slab okus.

Vsak dan je tisti del kisave, ki se porabi za izvarjanje in izločevanje, nadomestiti s siratko. Če je kisava preveč kislja, ji je dodati tudi več, a ne pregorke siratke; če je pa premalo kislja, tedaj naj se ji doda manj, a toplejše siratke. V obče je dobro, kisavo nadomeščati z 38 do 50° C toplo siratko, da se ohrani primerna toplota, vsled česar se skuta rajši vleže na dno in kisava ostane čista.

Kadar kisava postane premočna in ob enem motna, naj se pretoči ter loči od goščave na dnu. Če je goščava slabega okusa, torej pokvarjena, potem naj se deža izpari z vročo vodo ali s siratko, drugače pa zadostuje, dežo le z gorko vodo izplakniti, ker v kisli deži postane siratka hitreje kislja.

Sluz in plesnoba, ki se naredita v deži, v kateri je hranjena kisava, naj se pridno odstranjujeta, ker v kisavi lahko povzročita gniloben okus.

Enketa za vinstvo v Novem Mestu.

(Dalje.)

O 3. vprašanju: Lastnosti trte rupestris montikola glede tega, kako uspeva v raznih zemljah, kako rodi, kako se zraste s čepičem ter kdaj zori, je poročal dež. potovalni učitelj g. Fr. Gombač.

Čeprav je bilo to vprašanje deloma zapopadeno in rešeno že v 2. vprašanju, vendar smo smatrali za potrebno, da se o tem še posebej razmotriva, in sicer zato, ker se je v zadnjem času ponekod pričela neka posebna gonja proti rupestris montikoli in mrznja do nje. Raznesla se je namreč govorica, da na rupestris montikolo cepljene naše domače trte ne rode, da rupestris montikolo trtna uš napada, da cepitev slabo sprejme itd. Ta misel se je pri nekterih posestnikih, posebno na Vipavskem, tako vkoreninila, da res niso več hoteli to trto saditi, čeprav so imeli ugodno zemljo zanjo.

Da bi mogel te trditve z gotovostjo ovreči, sem skozi celo leto na svojih potovanjih natančno opazoval vse lastnosti te trte; podal sem se tudi na Goriško in v Furlanijo ter na Štajersko, in sicer v kraje, kjer imajo že več let stare nasade, in na podlagi teh opazovanj moram reči, da vsa gori navedena sumničenja in trditve nimajo nikake podlage.

Kar se tiče tega, kako ta trta uspeva v raznih zemljah, naj navedem to-le: Rupestris montikola je prav dobra in priporočljiva podloga za bolj suhe, peščene, apnene ali laporne zemlje in strme lege, kjer iz tega ali onega vzroka riparija portalis blede in se slabo razvija. Rupestris montikola uspeva seveda tudi v drugih zemljah prav dobro, izvzemši težke ilovne in vlažne zemlje; v teh ostane majhna in dela le mnogo stranskih izrastkov in v vlažnih tleh kaj rada blede.

Isto je pripomniti glede njene rodovitnosti. Če rupestris montikola raste v njej prikladni zemlji, rodi na njo cepljena žlahtna trta istotako dobro; le v njej neprikladnih tleh je tudi pridelek mnogo manjši. Na to naj se torej ozir jemlje že pri sajenju.

Zeleno cepljenje sprejme rupestris montikola tako, kakor druge podloge, suho cepljenje pa slabše od riparije. Dobra lastnost rupestris montikole je pa, da se ključu kaj radi okoreninijo. Opaža se pač, da nekatere vrste, cepljene na rupestris montikolo, kaj rade blede, n. pr. italijanski rizling, zastavica, veltlinec (zadnji še posebno, če je cepljen na trto solonis). Italijanski rizling pa ima sploh to lastnost, toda navzlic temu ne zaostaja za drugimi trtami niti v rasti niti v rodovitnosti; bolj občutljivi sta zastavica in veltlinec.

Kar se pa tiče tega, kdaj rupestris montikola rodi, moram reči, da spada med pozno zoreče trte, zato se ne priporoča za mrzlejše kraje. Da ji podnebje ne ugaja, se vidi koj na zaostali rasti in na tem, ker les ne dozori popolnoma, dočim v prikladni zemlji in podnebjju jako bujno raste, celo do 6 m visoko.

Pl. Lenkh je pripomnil, da rupestris montikola na Raki in v okolici pač ne blede, da pa ne kaže prav bujne rasti. Pripomnilo se je, da je temu najbrž vzrok že nekoliko mrzlejše podnebje — Razgovora so se udeležili: Dolenc, vitez Langer, pl. Lenkh, Skalicky, Wutscher ter poročevalec Gombač.

Poročevalec je torej, opiraje se na vse tu navedene okoliščine, predlagal, naj se sklene priporočati, da se rupestris montikola še nadalje jemlje za podlogo v vseh onih krajih in zemljah, v katerih riparija portalis iz ktereakoli vzroka ne uspeva dobro, torej v jako apnenih ali suhih strmih legah; na ilovnih težkih in vlažnih zemljah ter v mrzlih bolj severnih krajih je sajenje montikole popolnoma opustiti. — Predlog je bil sprejet.

4. Vprašanje se je glasilo: a) Ali kaže uvesti prisilno pokončevanje raznih trtnih boleznij, posebno pa peronosporo in grozdne plesnobe, in kako naj se to izvrši?

b) Kakšni uspehi so se dosegli, če so se pokončevalna (uničevalna) sredstva pravočasno rabila.

Poročevalec Rihard Dolenc, vodja dež. kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Poročevalec je najprej obširno opisoval dosedanje uspehe s pokončevanjem peronosporo z modro galico in grozdne plesnobe z žveplom. Rekel je, da sta ti sredstvi najboljši in najpriporočljivejši, kar jih sedaj imamo, ter da popolnoma uničita obe bolezni, pa le tedaj, če se pravočasno rabita.

Z vsemi drugimi v ta namen rabljenimi sredstvi, kakor n. pr. z azurinom proti peronospori, s pepelom in ogljenim prahom proti grozdni plesnobi ter z mešanico galice in žvepla, s takozvano Nesslerjevo tekočino, se niso dosegli pravi uspehi.

Škropljenje z modro galico se je že tako vkoreninilo, da obveznega škropljenja pravzaprav ni treba

uvajati; drugače je pa z žveplanjem. Splošno žveplanje se bo uvedlo šele tedaj, ko bodo posestniki primorani seči po tem sredstvu, kakor so bili primorani seči po modri galici. Ljudstvu je torej vedno in pri vsaki priliki treba predočevati, kakšna nevarnost preti vinski letini, ako se škropljenje in žveplanje opušča.

Opisal je nadalje razne stroje, ki se in ki bi se mogli pri pokončevanju teh boleznij rabiti, kakor tudi način, kako ti sredstvi delujeta. Po njegovem mnenju uničuje žveplo glivico, ki povzroča grozdno plesnobo, s tem, da razvija ozon, in ne, kakor se sodi, s tem, da razvija žvepleno sokislino, kajti le-ta se razvija še-le pri 80° R. Za škropljenje naj se rabijo le dobri, čeprav nekoliko dražji stroji, za žveplanje pa zadostujejo za majhne posestnike majhni navadni mehovi ali tudi priproste žveplalne pušice.

Poročevalčevi predlogi so se glasili:

- a) Ako se hoče pri škropljenju doseči dovoljen uspeh, se mora žveplati prav zgodaj, predno se bolezen pokaže, torej kakor hitro trta razvije 4—5 listov; stroj mora biti takšen, da prav fino škropi ali prši.
- b) Žveplati se mora tudi prav zgodaj, in sicer enkrat ali tudi dvakrat pred cvetjem in ekrat kmalu po cvetju, pozneje pa po potrebi, vedno pa le v lepem vremenu. Tudi tu se je posluževati dobrih priprav. Žveplo naj se kupuje od zanesljivih prodajalcev, najbolje od kmetijske družbe, ker ga ta lahko da kemično preiskati, dočim posameznik tega ne more storiti.
- c) Da bodo vsi vinogradniki na Kranjskem pravočasno in vsako leto škropili in žveplali, naj se uvede prisilno žveplanje in škropljenje.

Tudi pri tem vprašanju se je razpletel dolgotrajen razgovor. Najprvo sta Gombač in Skalicky oporekala poročevalčevi trditvi, da se žveplena sokislina razvija šele pri 80° R; rekla sta, da so razni sloveči kemiki dokazali, da se razvija že pri 28°—30° R in da ravno žveplena sokislina, ki se dela vsled pripekajočih solnčnih žarkov, umori glive, povzročujoče grozdno plesnobo.

Istotako sta se izrekla proti porabi navadnih, priprostih strojev pri žveplanju, kajti danes se že dobe prav izvrstni nahrbtnni mehovi, n. pr. pri Fr. Nechville ali Hellerju na Dunaju, ki jako fino in hitro delujejo, ter stanejo komaj po 20 kron. Strinjala sta se pa, kakor tudi večina udeležencev s poročevalčevim predlogom, da naj se uvede prisilno škropljenje in žveplanje, ker se to po nekod še sedaj zanemarja.

Fr. vitez Langer se je pa izrekel proti vpeljavi prisilnega škropljenja in žveplanja, in to iz pravnega stališča, kajti ako se sklene tak zakon, potem se lahko dogodi, da tvrdke sklenejo poseben kartel med seboj, vsled česar se more cena za žveplo in galico tako zvišati, da bi mali posestnik takih stroškov ne zmogel in bi nastale slabe posledice. Ta predlog in pomislek se je upošteval, vsled česar so poročevalci in vsi drugi, ki so se prej za to izrekli, svoj predlog umaknili.

Vilj. Rohrman je dostavil, naj se mesto vpeljave prisilnega škropljenja in žveplanja pomnoži po šolah itd. pouk in naj se rajši večkrat ob raznih prilikah razdele posebna, kratka navodila med posestnike.

Sklenilo se je nadalje naprositi kmetijsko družbo, da naj v bodoče oddaja žveplo z vsaj 72 % Chancel, da je dá vsakikrat pri večjih naročitvah kemično preiskati in da oskrbi naročnikom-členom stroje za škropljenje in žveplanje, ki so priznane najboljše.

Sprejeli so se poročevalčevi predlogi pod c) in b) z dodatki in pripomnjami gori navedenih gospodov.

(Dalje prihodnjič)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 18. Po listih se je bralo, da so na pošti nekaj podražili z novim letom, da uvedo na drugih straneh olajšave v prilog občinstvu zlasti na deželi, kjer se odpravi **pristojbina na dostavljanje**. Ali je to res, kajti naš poštar še vedno tirja pristojbine, in to precej visoke? (J. S. v Sp. G.)

Odgovor: Res je tako, a to velja le tod, koder poslujejo cesarski poštni seli; koder pa teh selov še ni, pa poštar v kraju (v vasi, ne pa v občini), kjer je pošta ne sme zahtevati pristojbine za dostavljanje, zunaj vasi ali kraja pa 2 h od pisma in 1 h od časnika. Poštna uprava pa povsod takoj ustreza želji, nastaviti poštnega sela, in tudi pri Vas ga precej dobite, če se županstvo za to pobriga. Poštni sel nobenega nič ne stane in ne sme za dostavljanje nič zahtevati, ker je plačan od poštne uprave.

Vprašanje 19. Ali je zmes vinskega žganja, soli, kisa in mila res dobro mazilo za konjske noge, da ostanejo krepke in ne postanejo trde? Ali je kakšno drugo **mazilo za konjske noge** boljše? (F. K. v Š.)

Odgovor: V to svrhu se rabijo mazila, ki cživljajo mišice in kite. Med take reči spadata tudi kis in vinsko žganje, pomešana s soljo (francosko žganje). Milo nima tega učinka, a utegne pomagati, da se druga mazila bolj vdrgnejo v kožo, ker milo rezepi strjeno tolščo v koži. Prepogosta raba mila bi utegnula narediti kožo preobčutno, zato Vam svetujemo, predno noge namažete, izprati jih z vodo in semtertja tudi z milnico; mažite jih pa le z vinskim žganjem, pomešanim s soljo. Če pridenete kisa, tudi ne škoduje. Konjske noge je na pr. tudi dobro mazati z vinom, najbolje pa s konjskim slujidom.

Vprašanje 20. Od lanskega leta mi je ostalo nekaj sodčkov piva, ki je sedaj motno in cikasto. Ali se da to **pokvarjeno pivo na kak način popraviti in kako?** (M. F. v Z.)

Odgovor: Pivo morate pustiti da se popolnoma skisa, ter je porabite za kis. Prilijte v sodčke nekaj dobrega vinskega kisa ter naj sodi ne bodo popolnoma zaprti, da lahko zrak prihaja vanje, in pivo se kmalu popolnoma skisa in tudi očisti. Pazite pa, da ne pritisne gnilobno kipenje, ki bi pivo popolnoma pokvarilo.

Vprašanje 21. Kakšen vpliv ima **mesna moka kot krma za živino**, kje se dobi in po kakšni ceni? (M. H. v Št. P.)

Odgovor: Mesna moka je najmočnejše krmilo, ki je živina prav lahko prebavlja. Mesna moka ima v sebi 72 % beljakovin in 12 % tolščje, ter sta obe redilni snovi v tej moki v izredno veliki množini (96 %) prebavni. To krmilo je zelo drago, a cena nam ni znana, kakor tudi ne tvrdka, ki jo prodaja. Če Vam je pa kaj na nji ležeče, Vam jo družba rada priskrbi.

Vprašanje 22. Lov naše podobčine se daje v zakup skupaj z lovom cele politične občine. Ali bi ne bilo mogoče, **dati lov podobčine posebej v zakup**, da bi prišla potem podobčina do dohodka, ki ga silno potrebuje v pokritje svojih potrebščin? (F. H. na R.)

Odgovor: Po zakonu se sme v zakup dajati le ves lov politične občine, ne pa katastralne občine. Pač pa ima Vaša podobčina pravico, zahtevati svoj delež na zakupnini, kajti § 8 cesarskega patenta iz l. 1849. veleval: Letni čist dohodek občinam odkazanega lova se mora koncem vsakega

upravnega ali zakupnega leta razdeliti po obsegu zemljiškega posestva med vse zemljiške posestnike, na katerih zemljiškem posestvu, ležečem v občinskih mejah, občina izvršuje lov.

Vprašanje 23. Kakšne sestave je bob, oziroma bobova moka, ker pri nas velja ta krma za zelo tečno. (I. L. v Č.)

Odgovor: Bob, kakor vse sočivje, je jako tečno krmilo ter ima vrhu tega v sebi veliko fosforove kisline in apna, kar ugodno vpliva na razvoj kostij. Bob sestoji iz 25% beljakovin iz 1 1/2% tolišče. Od teh snovij prebavi živina 85 do 90%. Opozarjati je pa, da žival tega krmila ne sme dobiti preveč, ker želodčni sok more predelati le omejeno množino, drugače nastanejo razne bolezni v prebavilih. V bobu so vrhu tega snovi, ki povzročijo zapiranje, zato je treba biti pazljivemu pri pokladanju ter je strogo gledati na red in primerno množino.

Vprašanje 24. Imam devet mesecev staro žrebico, ki je že od rojstva počena ter je drugače zdrava. Kako jo je zdraviti? (I. M. na S.)

Odgovor: Ta bolezen, če se sedaj sploh še da ozdraviti, se odpravi le z operacijo, ktere pa nihče drug ne more izvršiti, kakor kak pravi živinozdravnik.

Vprašanje 25. Pri nas hočejo razdeliti pašnik in so že vložili prošnjo. Podpisali so se pa na prošnjo tudi taki, ki niso občani, temveč so le kupili pašne pravice, stanujejo pa v drugi občini. Ali so njih podpisi veljavni? (J. M. v S.)

Odgovor: Razdelitev pašnika ni občinska zadeva, temveč tistih, ki imajo pašne pravice, in sicer vse enako, če so občani. Vaše občine ali ne. Njih podpisi so tako ali tako veljavni in so tudi merodajni.

Vprašanje 26. Napraviti hočem več mešanec, pa nimam v to svrhu potrebnega cestnega blata. Ali bi to blato mogla nadomestovati katerakoli ilovna zemlja? (I. R. v M.)

Odgovor: Za mešanec je vse dobro, kar ima kolčkat redilnih snovij v sebi ter istotako ilovna zemlja. Da bi moralo biti v mešanecu cestno blato, to ni nikjer predpisano. Opozarjamo Vas le na to, da ilovnat mešanec za težko zemljo v fizikalnem oziru ni dober, rahlo zemljo pa celo zboljša.

Vprašanje 27. Pri nas rabijo čebelarji žveplo za moritev čebel, kar se mi ne zdi dobro. Čul sem pa od starega čebelarja, da se dajo čebele omotiti z dimom kresilne gobe; potem se pretresejo v drug panj ter se zopet ožive. Kaj je na tem resničnega? (I. R. v M.)

Odgovor: Umnemu čebelarju ni treba ne tega ne onega. Moritev čebel, kakor je pri nas še običajna, sploh ni potrebna. Da se čebele spravijo v drug panj, pa pravi čebelar ne potrebuje nikakih posebnih sredstev, kajti tisti, ki se čebel boji, naj rajši čebelarjenje opusti. Priporočamo Vam, pristopiti k „Slov. čebelarjemskemu društvu“; pri njem se naučite vsega potrebnega za rumno čebelarjenje.

Vprašanje 28. Pri nas so pričeli saditi ameriško trto „otelo“, ki necepljena rodi. Ali se ta trta zeperstavlja trtni uši in ali je rodovitna? (I. R. v M.)

Odgovor: Trta „otelo“ še slabše klubuje trtni uši kakor „izabela“, sicer je pa zelo rodovitna, a njeno vino ima oni neprijetni duh in okus, kakor izabela, le ne v toliki meri.

Vprašanje 29. Kaj mi je storiti z vinom iz grozdja, kterege sem prepozno žveplal ter ima sedaj vino vsled tega duh po žveplu, dasi sem ga že dvakrat pretočil? Vino tudi malo greni. (F. Z. na Č.)

Odgovor: Ne pomaga Vam nič, pretočiti ga bode še morali, in sicer tako, da po možnosti močno pride v dotiko z zrakom, ter skozi kak bakren lij. Dobro je to vino potem pretčiti v nekoliko zažveplan sod. Greškoba kaže, da je vino bržkone že malo belno, ker pa vina nismo videli in ne po-

kusili, ne moremo izreči sodbe. Očistite vino predno je pretčite, morda to tudi pomore.

Vprašanje 30. Imam leto staro žrebe, ki je bilo na paši udarjeno na nogo. Živinozdravnik je rano dobro zacelil, le na koži manjka sedaj dlake. S čim naj mažem, da zraste dlaka? (F. K. v S.)

Odgovor: Ako so na dotičnem mestu dlačne čebulice, iz katerih raste dlaka, pokvarjene, potem ni nobene pomoči. Ako so pa te čebulice zdrave, potem dlaka zraste brez vsake maže in snaženje samo zadostuje.

Vprašanje 31. Imam več mladih oleandrov, ki imajo na listju vse polno nekih rjavih ušij. Ker oleandri nekaj hirajo, mislim da je to vzrok, zato prosim sveta, kako preženem te uši? (E. J. v P.)

Odgovor: Vaše oleandre napadajo neke vrste kaparji, kateri se odpravijo z drgnjenjem listja z ostro ščetjo, ki se pomaka v močno milnico ali v tobakovo vodo. Kaparji niso posebno škodljivi, in če Vaši oleandri hirajo, bo vzrok to, ker poleti nimajo dovolj solnčne lege, pozimi so pa morda hranjeni na pretoplem kraju. Pozimi naj bodo oleandri v shrambi, ki je lahko temna in le toliko gorka, da v njej ne zmrzuje.

Vprašanje 32. Imam precej veliko slame strešnice, ki je okajena od dima in je sajasta. Mislim jo letos pokopati v vinogradu, a sosodje mi odsvetujejo, češ da škoduje trtam. Ali je to res? (N. N. v N.)

Odgovor: Ni nobenega vzroka, da bi taka slama škodovala, saj še saje celo rabijo kot gnojilo in so jih že priporočali kot sredstvo proti trtni uši. Bolje pa venier storite, če to slamo razsekate ter jo podelate v mešanec. Pred porabo sajaste slame za nasteljo Vas pa odločno svarimo.

Vprašanje 33. Ktere vrste jablan in hrušek bo družba oddajala to pomlad? (F. M. v Sp. S.)

Odgovor: Družba oddaja iz svoje drevesnice vse tiste vrste jablan in hrušek, ktere so razni izkušeni kranjski sadjarji sami, potem pri zborovanjih in v dogovoru s c. kr. pomoločkim društvom spoznali za priporočljive. Vrhu tega ima pa tudi nekaj domačih priljubljenih vrst, kakor gamboveca, dolensko veččenko, tepko i. t. d. Izmed jablan Vam v prvi vrsti omenjamo angl. zlato parmeno, kaselsko, Blenheimovo, kanadsko, šampanjsko, karmelitsko, orleansko in veliko sivo francosko rejneto, tofelček, rdeči štetinec, Lujikenovo jabolko, Parkerjev peping i. t. d. — Izmed hrušek imamo hardisovko, dielovko, novo pojativovko, velizovko, zimsko gosposko, hardpontovko, klerževko, kongresovko, anžulemko, razne jesenske in zimske maslenke i. t. d. ter 6 vrst moštne.

Vprašanje 34. V lanski 4. številki „Kmetovalca“ ste opisali več vrst mehov za žveplanje trt. Kterege priporočate in ali jih bo družba oddajala? (I. Z. pri Sv. T.)

Odgovor: Ne more se trditi, da bi bil kleri popisanih in tuji drugih mehov, ki se predajajo, slab. Vsak ima dobre pa tudi slabe strani. Čim cenejši je meh, tem manj je vreden in manj se z njim naredi. Mi odločno trdimo, da ni umno rabiti majhne mehove, ker je delo z njimi počasno in zamudno. Za 1 ha vinograda potrebujemo 4 delavce, ako ga hočemo v enem dnevu požveplati z majhnimi mehovi, ki se v roki drže, dočim z velikim mehom, ki je na hrbtu oprtan, more to delo opraviti v enem dnevu en delavec. Koliko časa in dela se torej prihrani! To je pa tudi silno važno, kajti uspeh je zavisen od pravečasnega žveplanja, in kdor vé, kako težko je zadeti ob našem deževnem pomladnem času pravi dan, ki se mora izkoristiti, ta bo vedel ceniti meh, s katerim se delo hitro opravi. Mi torej ne zmetujemo malih mehov, ker se delo z njimi tudi lahko prav dobro izvrši, toda z ozirom na hitrost in ceno dela priporočamo velike mehove. Zadnji so res dražji, pa višji trošek meh sam v kratkem času povrne in vrhu tega

morejo trije ali štirje gospodarji tak meh skupaj kupiti. — Naša družba letos še ne bo oddajala mehov, ker bi bilo težko najboljšega pogoditi, upamo pa, da bo to mogoče prihodnje leto.

Vprašanje 35. Na podobah o vzgoji trte, izdanih od vinarskega učitelja Stieglerja v Mariboru tudi s slovenskim berilom, je popisana tudi **ogerska vzgoja trt**, ki se tudi za Štajersko priporoča. Pri tej vzgoji se reže na 2—3 čepe z 2—3 očesi in na en dolg locenj s 15—18 očesi, ki se na pomlad poživiči: Jaz sem to vzgojo poskusil ter se mi je dobro sponesla. Ali priporočate to vzgojo in ali ne bi trta s časom opešala, če bi jo vsako leto tako obrezovali? (I. Ž. pri Sv. T.)

Odgovor: Ta vzgoja je prav dobra in se zlasti po Štajerskem zelo vpeljuje, tako na pr. z najboljšim uspehom na Bizeljskem. Na ameriški podlogi cepljene trte tako ali podobno vzgojo kar naravnost zahtevajo, drugače se trta tako rekoč v svojem lastnem soku zaduši. Tako vzgajane trte močno roče, in gotovo opešajo, če se jim ne da zadosti gnoja, kar je pa vsekakor potrebno. Sicer naj pa nihče ne misli, da bo ameriški vinograd dolgo časa vzdržal, ako mu ne bo zadostno gnojil. Zadostno gnojenje pa ni tisto, ki je bilo dosedaj običajno, temveč mora biti nekterikrat močnejše. Do sedaj običajni „pušlji“ so kot gnoj „Blažev žegen“; dati moramo zadosti gnoja, ki ima v sebi dovolj dušika, fosforove kisline in kalija.

Gospodarske novice.

* **Č. gg. udom c. kr. kmetijske družbe kranjske.** Vsled znanega brezvestnega hujskanja z lažmi in obrekovanji ter vsled poziva, naj udje udnine nikar ne plačajo pred 15. januarjem, smo mogli zapisnike udov spraviti šele sedaj v red in isto tako urediti razpošiljatev „Kmetovalca“. To številko dobodo vsi udje, ki so dosedaj odrajtali udnino. — Na mnoga došla vprašanja, če je res, kar je poročal neki tukajšnji list, „da kmetje kar trumoma zapuščajo kmetijsko družbo“, odgovarjamo naslednje: Vsled uprizorjenj gonje proti družbi smo bili pripravljeni, da izgubimo najmanj tretjino udov, t. j. 1500 do 2000. In kako se je v resnici zgodilo? Vseh skupaj, ki so izrečno prijavili izstop ali še dosedaj niso plačali udnine (med katerimi bode pa še večina plačala), jih ni 200, torej število, ki je popolnoma redno, ker toliko jih povprečno vsako leto izstopi. Novih udov je pa sprejel glavni odbor za 1. 1900 v sejah 7. decembra l. l. 4. januarja t. l. in 8. februarja t. l. ravno 349. Dotično poročilo je bilo torej lažljivo kakor vse, s čemer se hujška proti družbi, in je le narobe res, kajti novi udje trumoma pristopajo. Pive številke „Kmetovalca“ ktere smo več tiskali kakor lansko leto, nam je zmanjkalo in smo morali priskrbeti nov natis. Kdor ne veruje naj vpraša v tiskarno, glede izstopivših udov so pa vsakemu na razpolago zapisniki v družbeni pisarni, in kar se tiče novih udov, jih pa lahko vsakdo v „Kmetovalcu“ prešteje.

* **Rusko laneno seme**, izvirno iz Rige, je ravnokar došlo v Ljubljano in se dobiva z zavejem vred po 30 vinarjev kilogram.

* **Semenski krompir** bo družba kakor vsako leto oddajala tudi letos spomladi, in sicer vrste onejidovec, zborovec in križanec od ribničana in onejidovec po 7 kron 100 kg z vrečami vred. Oddajale se bodo le vreče po 50 kg. — Družba bo pa tudi oddajala triglavana, in sicer v vrečah po 25 in 50 kg po 16 kron 100 kg.

* **Tomasova žlindra**, kupljena l. 1899., je družbi popolnoma pošla, kar je zlasti zato obžalovati, ker bi se je bilo zadnji mesec gotovo še 20 vagonov oddalo. Z obžalovanjem pa moramo javiti č. gg. udom, da so kartelirane tvornice

za Tomasovo žlindro s ceno tega gnojila silno poskočile in ne bomo več dobivali žlindre iz Trsta, temveč iz čeških Toplic, kar bo nas Kranjce še posebno zadelo, ker bomo morali plačevati izdatno vozino. Kadar dobimo novo žlindro, objavimo tudi ceno. Za gnojenje s fosforovo kislino žitu na pomlad pa priporočamo v to svrhu i tako boljši kostni superfosfat.

* **Žveplo za trte** je družba kupila v zvezi s c. kr. kmetijsko družbo goriško, in sicer prve vrste rafinirano, najfineje zmleto ter prasejano, in sicer z zajamčeno finostjo $70/72$ po Šanselu. To žveplo bo družba oddajala po 14 kron 100 kg, in sicer v vrečah po 50 kg.

* **Protí podraženju** Tomasove žlindre, drugih fosfatov in umetnih gnojil sploh se je pričela akcija ter so bili v to svrhu 3. t. m. zbrani na Dunaju zastopniki vseh deželnokulturnih svetov in kmetijskih družb. Doseči se bo pa malo dalo, kajti tvornice so med seboj kartelirane in se dandanes na pr. Tomasove žlindre več potrebuje kakor se je naredi.

* **Semenski oves** bo družba oddajala tudi to pomlad, in sicer po 16 kron 100 kg. Družba bo oddajala 4 vrste ovesa, in sicer;

zeleni češki hribovski oves,
dupavski oves,
angleški (hopetown) oves in
bavarski (sechsamter) oves.

Ker imamo semenskega ovesa le nekaj vagonov, prosimo hitre naročitve, da ga v slučaju potrebe moremo še naknadno vuročiti. Za poznejšo ceno seveda ne moremo jamčiti.

* **Poučna predavanja o kmetijstvu v Novem Mestu** bodeta imela v nedeljo, dné 3 in 11. marcija gg. Frančišek Gombač, deželni potovalni učitelj, ter Viljem Rohrman, pristav kmetijske šole na Grmu. — Posestnikom Dolenjske so taka predavanja že izza prejšnjih let dobro znana, zato upamo, da se jih bodo tudi letos pridno udeleževali. Poučevalo se bo o vinstvu, sadjarstvu, živinoreji, o zavarovalnicah it. l. Pouk, ki bo v istih prostorih kakor je bil prejšnja leta, se prične ob 9. uri dopoldne.

* **Za pogozdovanje Krasa.** Da bode pogozdovanje slabih pašnikov in nerodovitnega kranjskega kraškega sveta napredovalo, je c. kr. deželna vlada v Ljubljani na prošnjo komisije za pogozdovanje Krasa vojvodine Kranjske privolila, onim kraškim posestnikom, ki nameravajo svoja opustošena kraška tla pogozditi, gozdne sadike iz tukajšnjega c. kr. gozdnega vrta, dokler bode kaj zaloge, dajati brezplačno in samo proti povrnitvi stroškov za izkopavanje in zavijanje po 1 K za vsakih tisoč. To se naznanja s pristavkom da se imajo prošnje, v kateri mora biti zaznamovana davčna občina, parcelna številka in površina sveta, ki se namerava pogozditi, predložiti najdalje do 28. svečana t. l. c. kr. okrajnemu glavarstvu v Postojni. Za dobro izvršene nasadbe podeli pogozdovalna komisija še posebna darila.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 8. februarja 1900.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gosp. ces. svetnik I. Murnik, navzoči so pa bili: podpredsednik gosp. ravnatelj Povše in odborniki gg. grof Barbo, Goll, baron Lazarini, Lenarčič, baron Lichtenberg, Pavlin, Rohrman, Siska, Witschl, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in tajnik Pirc.

Vsled ukrepa v odborovi seji dné 7. aprila l. 1899., da je družbo tako preosnovati, da dobi posredovanje kmetijskih potrebščin po kmetijskih podružnicah zakonsko obliko in da bo tem po-

družnicam eventuelno omogočeno, pridelke udov zadržnim potom spravljati v denar (glej »Kmetovalca« št. 7. iz l. 1899. str. 55.), je družbeni tajnik vsled naročila v napominjani seji sestavil načrt k taki preosnovi družbe ter je nasvetoval:

Pridržujoč sedanjo upravo in način delovanja družbe in podružnic, naj se spremene družba in podružnice v registrovane zadruge z omejenim poročtvom. Podružnice naj delujejo kakor dosedaj za pospeševanje kmetijstva v svojem okolišu, a naj delujejo vrhu tega kot nakupovalne in prodajalne zadruge, in sicer s strogo omejitvijo na gospodarske potreščine, zlasti pa mora biti izključeno kolonijalno in manufakturno blago, celo pa opojne pijače. — Glavna družba naj pa deluje istotako kakor dosedaj, a kot zadruga naj bo zaveza ter priglédna oblast podružnic in strogo kmetijskih zadrug in društev, ki se prostovoljno priklopijo družbi. — Sedanja družbena pravila naj se v svrhu take preosnove prilagode zahtevam zakona z dné 9. aprila leta 1873. ter naj se predlože prihodnjemu občnemu zboru družbe.

Glavni odbor je bil soglasno v načelu za tako preosnovo ter je izvolil odsek, sestoječ iz gg. predsednika Murnika, podpredsednika Povšeta, Lenarčiča, barona Lichtenberga in dr. pl. Wurzbacha. Ta odsek naj vsa načrta tako uredi, da bo podlaga podružnemu posvetovanju prihodnje seje glavnega odbora.

Družbeni tajnik je predlagal, naj se prične s snovanjem živinorejskih zadrug in zadrug za rejo bikov, razložil je potrebo in osnovo takih zadrug ter predložil pravila ter vse potrebne vzorce golic in knjig za živinorejske zadruge (31 komadov) in zadruge za rejo bikov (19 komadov) po osnovi štajerskega deželne odbora. Glavni odbor je soglasno sprejel ta predlog na podstavi toplega priporočila gosp. odbornika Lenarčiča, ki je predlagal osnovati istočasno, kjer treba, tudi konjerejske zadruge ter je izročil predloga posebnemu odseku v presojo in preračanje. V ta odsek so bili izvoljeni gg.: Lenarčič, Pavlin in Rohrman.

Gosp. odbornik Lenarčič je predlagal, da naj družba vse potrebno ukrene, da se po možnosti odstranijo za našo živinorejo, posebno za prašičjo rejo slabe posledice nove ogerske nagodbe, zlasti pa naj se dela na to, da se naša dežela, oziroma nje posamezni okraji za izvoz živine se le tedaj zaprejo, ko je okuženje uradno dognano. Gospod predlagatelj je svoj predlog utemeljil z različnimi dogodki, kako škodo trpe naši živinorejci in pa tudi trgovci. Predlog je bil soglasno sprejet.

Gospod podpredsednik Povše je obširno poročal o stanju zadeve o ustanovitvi živinozdravnice v Ljubljani, kar je odbor vzel na znanje.

Glavni odbor je pritrdil, da se za obnovljene semnje na Bledu določijo drugi dnevi.

Za nove so bili sprejeti gg.:

Dim Francišek, posestnik v Hudejah; Klavžar Josip, posestnik pri sv. Stefanu; Šuc Alojzij, oskrbnik na Governi pri Rifenbergu; Lojk Josip, posestnik v Črnicah; Fatur Matija ml., trgovec in posestnik v Zagorju; Krečič Francišek, posestnik v Vrhpolju; Ljudska šola v Mariji Reki; Stare Ivan, posestnik v Srednjih Bitnjah; Bernik Francišek, posestnikov sin v Žabnici; Hafner Peter, p. d. Grojec, posestnik v Žabnici; Pagon Jakob, posestnik in gostilničar v Novi Oselici; Frelih Ivan, posestnik in gostilničar na Sovodnju; Levstek Francišek, posestnik na Brezju; Zehner Josip, c. kr. savski paznik, meščan in posestnik v Krškem; Hočevan Josip, vođa c. kr. pomožnih uradov v Ljubljani; Pungercar Anton, posestnik v Pavliji Vasi; Majcen Ivan, posestnik v Vrheku; Orešič Josip, posestnik v Vodalah; Štancar Ignacij, posestnik v Mladatičah; Flajs Francišek, posestnik v Dolu; Pavli Alojzij, posestnik v Vrheku; Ambrožič Martin, posestnik v Žerjovinu; Werli Francišek, posestnik v Cerknici; Garvaz Ivan, posestnik in trgovec na Grosupljem; Šmuc Ivan, posestnikov sin v Medvedci; Sever Ivan, posestnik in krojač

v Cvetrožu; Ančič Josip, lekarnar v Ribnici; Kljun Josip, posestnik v Bukovici; Pirker Francišek, trgovec in posestnik v Ribnici; Rus Francišek, posestnik v Nemški Vasi; Lovšin Francišek, posestnik v Sušju; Bolha Ivan, posestnik v Hrovači; Lesar Matija, posestnik in mlinar v Gorenji Vasi; Kolar Francišek, posestnik v Brezovici; Pristavec Ivan, posestnik in mlinar v Iški; Zajec Alojzij, posestnik in trgovec z vinom v Ljubljani; Einspieler Valentin, p. d. Sramišnik, posestnik v Stranjah; Kadunec Francišek, posestnik na Selih; Spitzer Matija, p. d. Čemernjak, posestnik v Ovičah; Kline Francišek, posestnik v Gaberčah; Korbar Mihael, c. kr. notar v Senožcah; Windspach David, oskrbnik pivovarne v Senožcah; Plevnik Francišek, posestnik in gostilničar v Vevčah; Klemencič Ivan, posestnik in trgovec v Trebelnem; Starič Ciril, posestnik v Malnih; Kordiš Anton, posestnik v Šegovi Vasi; Lavrinšek Francišek, posestnik na Trški Gori; Judež Martin, posestnik na Novi Gori; Mavsar Martin, posestnik na Gori Sv. Lovrenca; Hercog Josip, posestnik v Volovniku; Grame Martin, posestnik v Vinivruhu; Mejač Anton, c. kr. sodni pristav v Ribnici; Sever Anton, posestnik v Hrašah; Žakelj Antou, posestnik v Hruševju; Vodopivec Ivan, posestnik v Hrašah; Smrdelj Anton, učitelj v Orehku; Uršulinski samostan v Ljubljani; Vičič Josip, posestnik v Čeljah; Cvetan Ivan, posestnik v Smrju; Medved Anton, posestnik v Janeževem Brdu; Nadob Anton, posestnik v Janeževem Brdu; Pikel Ivan, trgovec v Beršlinu; Burgar Ivan, posestnik v Šmihelu; Krebelj Anton, posestnik v Trnovem; Kirn Anton, posestnik v Topolcu; Švigelj Matija, posestnik v Borovnici; Švigelj Gašpar posestnik v Doljah; Mihelič Francišek, posestnik v Vinici; Pavlakovič Ive, posestnik v Preloki; Blinac Francišek, posestnik v Vinici; Juvanec Francišek, učitelj v Vrhu; Pušnik Ferdinand, posestnik v Mariji Reki; Bevdč Ivan, posestnik v Dolnjem Zemenu; Mihačič Francišek, posestnik v Brdcah; Fatur Josip, posestnik in gostilničar v Šembijah; Cesin Josip, posestnik v Harijah; Mužgur Anton, posestnik v Kosezah; Gregorič Ignacij, posestnik v Gomilcah; Krivec Martin, posestnik v Češnjicah; Gustin Milan, učitelj na Jesenicah; Čop Blaž, posestnik na Koroški Beli; Peharec Josip, posestnik in u njar v Tržiču; Engelsberger Ivan, trgovec v Tržiču; Aljančič Blaž, posestnik v Hušči; Kovač Mihael, posestnik v Bržani; Bec Alojzij, posestnik v Kamenci; Podlogar Alojzij, posestnik v Št. Janžu; Potočin Ignacij, posestnik v Gaju; Flajs Ignacij, posestnik v Murencah; Skoporec Anton, posestnik na Brunku; Petelinec Francišek, posestnik v Cerovcu; Lužar Ivan, posestnik v Goveu Dolu; Lamavšek Jarnej, posestnik v Orehovci; Majcen Alojzij, posestnik v Hinjah; Berce Vinko, učitelj v Št. Janžu; Flajs Ignacij, posestnik v Češnjicah; Brekan Josip, posestnik na Gaberski Gori; Knez Ignacij, posestnik v Koluderju; Jamšek Mihael, posestnik v Kamenci; Šinkovec Josip, posestnik v Steingrabu; Šali Alojzij, posestnik v Češči Vasi; Šali Andrej, posestnik v Češči Vasi; Kecelj Tomaž, posestnik v Nadgorici; Drešar Lorenc, posestnik na Ježi; Podboršek Ivan, posestnik na Ježi; Rotar Francišek, posestnik v Podborštu; Koderman Mihael, posestnik v Nadgorici; Roje Hrabroslav, učitelj v Štjaku; Radaj Martin, kamnosek, gostilničar in posestnik v Cerini; Frece Martin, trgovec in posestnik na Bizelskem; grof Margheri Rudolf, c. kr. okrajni glavar v Ljubljani; Ponikvar Ivan, trgovec in posestnik v Št. Vidu; Gregorič Francišek, posestnik v Srednjem Laknicu; Grabnar Francišek, posestnik v Cikavi; Zalašček Ivan, posestnik v Bštanju; Mrovlje Matija, posestnik v Radni; Cesarja Franc-Josipa I. ljudska šola na Bledu, Cvajnar Ivan, posestnik v Preski; Jemec Francišek, posestnik na Črnučah; Tomažič Ivan, posestnik v Janeževem Brdu; Klembas Francišek, posestnik v Praprotnem; Škrlič Matevž, posestnik, v Mali Vasi in izvošček v Ljubljani; Kern Josip, posestnik in tesarski mojster na Klancu; Metek Peter, posestnik in trgovec v Zagordacu; Panjan Peter, posestnik v Dragovanji Vasi; Sitar Andrej, posestnik v Šenčurju; Ziberl Katarina, posestnica in poštarica v Šenčurju; Strus Anton, posestnik v Bitičah; Kokole Francišek, posestnik v Logu; Barlič Anton, posestnik in gostilničar na Vačah; Poljšak Ferdo, premogarski uradnik v Zagorju; Miklaveč

Filip, posestnik v Arlici; Fabčič Frice, posestnik v Podgriču; Drabek Vencel, lesni trgovec v Dol. Logatcu; Mihevc Jakob, posestnik v Dol. Logatcu; Lenarčič Ivan, posestnik v Čevici; Kobal Francišek, posestnik v Čevici; Verbič Mihael, mesar v Dol. Logatcu; Leskovec Valentin, posestnik v Gor. Logatcu; Nagode Marija, posestnica v Gor. Logatcu; Oswald Ivan, posestnik v Gor. Logatcu; Furk Ivan, posestnik v Gor. Logatcu; Petek Marija, posestnica v Gor. Logatcu; Urbančič Ivan, posestnik v Gor. Logatcu; Turk Francišek, posestnik v Gor. Logatcu; Modic Andrej, posestnik v Gor. Logatcu; Gosar Matija, posestnik v Kalcah; Vasi Mihael, posestnik v Kalcah; Žigon Ana, posestnica v Gorenji Vasi; Plešnar Josipina, posestnica v Gor. Vasi; Nagode Jakob, posestnik v Gor. Vasi; Godina Ivan, posestnik v Gor. Vasi; Petkovšek Matevž, posestnik v Gor. Vasi; Pehani Rudolf, c. kr. davčni kontrolor in posestnik v Gor. Logatcu; Rus Josip, trgovec v Gor. Logatcu; Premrov Matija, posestnik v Velikem Ubelskem; Tavčar Rudolf, posestnik v Ivangradu; Jurhar Fran, trtničar v Tržišču; Kržmanec Ivan, posestnik in mlinar na Pšati; Bugar Mihael, posestnik v Imovci; Petrič Ivan, posestnik v Zadnikih; Dolničar Ivan, posestnik in gostilničar v Hrastju; Mrak Anton, posestnik v Novi Oselici; Štupica Ivan, učitelj v Dražgošah; Papež Francišek, posestnik v Krmelju; Kos Ivan, posestnik v Česnjicah; Žagar Josip, posestnik na Kalu; Marc Fortunat, posestnik na Planini; Trbižan Ivan, posestnik na Planini; Marc Francišek, posestnik na Planini; Kobal Andrej, posestnik na Planini; Trbižan Filip, posestnik na Planini; Petrič Anton, posestnik na Planini; Kete Matej, posestnik v Dolenjah; Kobal Filip, posestnik na Planini; Pangerc Anton, posestnik na Planini; Božić Francišek, posestnik na Planini; Štokelj Francišek, posestnik na Planini; Marc Ignacij, posestnik v Gaberju; Štrancar Anton, posestnik na Planini; Rešeta Anton, posestnik na Planini; Kobal Ljudevit, posestnik na Planini; Marc Matija, posestnik na Planini; Rešeta Filip, posestnik na Planini; Štefanič Ivan, posestnik in trgovec v Kvasici; Mihelič Ivan, posestnik v Deskovi Vasi; Pečaver Ivan, posestnik in župan v Štranski Vasi; Malnerič Martin, trgovec in posestnik v Črnomlju; Malnerič Valentin, posestnik in umetnik v Krupi; Pakiž Ivan, župan, v Sodražici; Perdan Jakob, trgovec in pekovski mojster v Sodražici; Bartol Jernej, posestnik in trgovec v Zamostecu; Levstek Jakob, posestnik v Globelji; Fajdiga Fran, c. kr. poštar in trgovec v Sodražici; Lapajne Josip, učitelj v Cerkljah; Praprotnik Slavoj, učitelj v Cerkljah; Verovšek Anton, vrtnar v Ljubljani; Žigon Francišek, posestnik v Črnem Vrhu; Žerjav Gregor, posestnik v Kranjski Gori; Žerjav Lorenc, posestnik v Kranjski Gori; Müller Ivan, posestnik in kovač v Kranjski Gori; Kos Gabrijel, posestnik in usnjar v Kranjski Gori; Remec Josip, posestnik in žagarski mojster na Primskovem; Novak Jakob, posestnik na Primskovem; dr. Treo Dragotin, odvetnik v Postojni; pl. Garzarolli Emil, posestnik v Postojni; Paternost Francišek, posestnik v Postojni; Jenko Matej, učitelj v Dolih pri Litiji; Bohinjec Ivana, posestnica v Zgornji Lipnici; grofinja Ursini Blagay Matilda, grajščakinja v Boštanju; Jenko Matija, posestnik v Todražu; Rant Francišek, učitelj na Jesenicah; Kordin Adolf, trgovec v Ljubljani; Strah Ivan, posestnik v Spodnji Zadobrovi; Papež Ivan, posestnik v Dolu; Penca Alojzij, posestnik v Gumbergu; Gros Francišek, posestnik v Kokrici; Strniša Jurij, posestnik v Kokrici; Štros Francišek, posestnik v Kokrici; Wieser Štefan, p. d. Bošt, posestnik v Bodnu; Rupar Ivan, posestnik in c. kr. poštar v Sv. Križu; Pungercar Ivan, posestnik v Malnah; Zajec Anton, posestnik na Bistrici; Podlogar Ivan, posestnik v Želimljah; Jemec Francišek, posestnik v Ljubljani; dr. Kuhar Andrej, c. kr. notar v Žužembregu; Dolenc Milan, c. kr. sodn. pristav v Žužembregu; Podboj Josip, posestnik v Žužembregu; Hrovat Josip ml., posestnik in mesar v Žužembregu; Jelenec Stipko, šolski voditelj v Dvoru; Strmole Alojzij, c. kr. davčni priglednik v Žužembregu; Košiček Josip, posestnik in usnjar v Žužembregu; Košiček Alojzij, posestnik in usnjar v Žužembregu; Škrbe Anton, posestnik in svečar v Žužembregu; Vokač Josip, posestnik in trgovec v Jami; Šipelj Ivan, po-

sestnik in župan v Šenčurju; Benedik Valentin, trgovec in gostilničar v Šmartnu; Strelec Alojzij, veleposestnik pri Sv. Marku; Japelj Andrej, posestnik v Studenem; Simčič Jakob, posestnik v Studenem; Firm Ignacij, premogarski uradnik v Zagorju; Globčnik Ivan, posestnik v Škocijanu; Marolt Josip, posestnik v Leskovcu; dr. Furlan Josip, odvetnik v Ljubljani in posestnik v Mirkah; Uranič Jurij, posestnik na Pešati; Šket Vincencij, trgovec v Žužembregu; Zamejce Gregor, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani; Spitznagel Peter, posestnik v Jelenji Vasi.

Razglas,

zadevajoč vsakoletno popolnjenje števila deželnih žrebcev z nakupom iz zasebne reje.

Ker c. kr. kmetijsko ministerstvo želi primerno urediti popolnjenje števila žrebcev in nakupiti potrebnih žrebcev kolikor le mogoče doma, zato vabi vse, ki imajo konje, ter konjerejce, da naznanijo vsako leto vsaj do 30. aprila neposredno in pismeno c. kr. kmetijskemu ministerstvu žrebce, ktere menijo prodati.

Naznanjene žrebce na njih domu pregleda zastopnik žrebčarske postaje, in sicer, ako le mogoče, tedaj, kadar se spuščajo, ter jih popiše glede na to, kako so rabni.

Nakup izvrši potem od c. kr. kmetijskega ministerstva pooblaščen zastopnik žrebčarske postaje z zastopi vred, kterim so izročene reči, ki se tičejo konjske reje v tisti deželi. Število nakupljenih žrebcev je zavisno od potrebe, od njih plemena in od novcev, ki so na razpolago.

Čigaver je naznanjeni žrebec, pa nikakor ni oviran, ukreniti z žrebcom, kar mu je drago, in ravno tako tudi kmetijsko ministerstvo ni zavezano naznanjenega žrebca kupiti, čeprav je žrebec popolnoma raben.

Od kterega žrebca in od ktere kobile je žrebec, ki ga konjerejec ponuja v nakup, je treba dokazati zakonito.

Vsako naznanilo naj ima nastopno vsebino: Kakšni in kateri so žrebčevi roditelji, velikost, barvo, starost in ceno žrebčeve ter stedenji kraj, kjer je žrebca mogoče videti.

Glede starosti je omeniti, da se bodo ozirali le na tiste žrebce, kteri so tedaj, kadar so naznanjeni, že tri leta stari, ako so zlahtnega plemena, ali pa vsaj dve leti, če so težkega in čistega mrzlokrvnega plemena. Na mlajše konje se nikakor ne bodo ozirali.

Če kdo svojega žrebca c. kr. kmetijskemu ministerstvu prihlasi pozneje, kakor je gori povedano, se bode njegova ponudba le tedaj upoštevala, če bi med pravočasno zglašenimi žrebci ne bilo mogoče dobiti zadostno število dobrih živalij.

C. kr. kmetijsko ministerstvo.

Št. 1185.

Razglas.

Z ozirom na sedanje stanje živinskih kug v tostranski državni polovici je kraljeva deželna vlada v Zagrebu z odredbo z dne 14. januarja 1900., št. 1441., razglasila, da je **prepovedano** na Hrvaško in v Slavonijo uvažati nastopno živino:

Iz Kranjske:

1.) Zaradi ovčjih kozá ovce in koze iz okraja Črnomelj: iz občine Obrh, in

2.) zaradi svinjske kuge prasiče iz okraja Litija: iz občine Žaljna; iz okraja Črnomelj: iz občin Loka, Telč vrh, Starl trg, Podzemelj, Radence in Črnomelj.

To se daje na občno znanje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1900.

Št. 225.

Razglas.

C. kr. poljedelsko ministerstvo je z razpisom z dne 28. decembra 1899. l., št. 28.532., ukazalo, da se bode na Kranjskem v

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 3. V Ljubljani, 16. februarja 1900. Leto XVII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 14. februarja 1900. (Izvirno poročilo)

Semena: Domača detelja novo blago K 110.— h do K 126.— h; nemška detelja (lucerna) K 110.— h do K 120.— h; gorenjska repa K 60.— 70 h; laneno seme, domače ozimno K 31.— h; konopno seme K 36.— h do K 36.50 h; kuminovo seme K 64.— h do K 66.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 18.60 h; rudeči Hrvat K 17.— h; prepeličar (koks) K 20.— h. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v aimu sušene K 26.— h do K 34.— h, brez dima sušene K 34.— h do K 40.— h.

Orehi domači: K 34.— h do K 36.— h.

Ježice nove: K 7.— h do K 9.— h za 100 klgr.

Med čist: po K 82.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 80.— h do K 84.— h.

„težke od 30 do 45 kg „ 76.— „ „ 80.— „

„ lahke „ 80.— „ „ 82.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klgr.)

Teletje kože: K 1.14 za kg.

Kozličeve kože po K 1.70 h do K 1.80 h.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 64 h za kg.

Druge vrste 34 do 52 „ „ „

Kože lisic po K 11.— do 12.—

„ kun „ 30.— „ 36.— za par.

„ dihurjev „ 6.— „ 8.—

„ vidr „ 24.— „ 26.—

Kože zajcev po K 36.— do 42.— za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 14. februarja 1900. Pšenica K 8.60 h, rž K 7.20 h, ječmen K 7.— h, oves K 6.20 h, ajda K 8.20 h, proso K 10.— h, turšica nova K 5.80 h, seno K 2.05 h, slama K —.— (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 14. februarja 1900. Pšenica spoml. K 7.87 h, rž spoml. K 6.76 h, oves spoml. K 5.35 h, turšica K 5.33 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovjše **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne. (19—1)

Stiskalnice za zeleno krmo; sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlinci za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za traje in zelenjad „**Syphonia**“. **Sejalni stroji** „**Agricola**“ in stroji za košenje, trave, detelje in žita. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par

DUNAJ, II. Taborstrasse št 76.

Odlikovan z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastopnj

Zastopniki in prekupci se iščejo.

Ustanovljeno leta 1872. — 750 delavcev.

Čemu v Ameriko

ko si doma lahko denarja za-
služi, kdor zna pisati in brati in mu je resna
volja truditi se. — Vprašanja v tej zadevi pošiljajo naj
se v zaprtih pismih z napisom: „Ne v Ameriko!“
poste restante v Ljubljano. (11-3)

Vsakovrstne poljedelske stroje

posebno izborne **slamoreznice**, patent „Austria“ najnovejše
sestave, št. 7, 6, 5, 4, ki se gonijo z ного ali pa na gepelj priporoča

Ivan Komatič,

glavni zastopnik tvrdke Schindler

Ljubljana, — Francovo nabrežje št. 1. — Ljubljana.

Cene nizke!

(18-2)

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme
ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji.

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 1 K 20 v, 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče
detelje stoji 1 K 40 v. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je
ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom,
zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (4-3)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

kilogram po 30 vinarjev.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za
naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

== Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja. ==

Naročila je prijavit:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831

je največja domača (tuzemska) zavarovalnica, kajti zaklad družbe znaša več kot
153 milijonov kron avstr. velj. — Zavarovalnica je izplačala za škode, kar
obstoji, do konec leta 1897 čez 633 milijonov kron avstr.-og. velj.

Družba zavaruje:

(13-3)

1. za človeško življenje v vseh mogočih na-
činih. V teku leta 1899 je bilo vloženih
11408 ponudb za zavarovanje na življenje
v zavarovalnem znesku K. 84.600.332-53,
2. zoper požare pri vsakovrstnih posestvih
in imetjih. — Občinam, cerkvam, samo-
starom, dobrotelnim zavodom in graj-
ščinam dovoljuje družba 20% popustka
od čiste imovine.

3. zoper škodo pri prevažanju na sohem in
na vodi,
4. zoper poškodovanje zrcalnih oken in zrcal,
5. zoper telesne nezgode na račun: „Prve
občne zavarovalnice zoper nezgode na
Dunaju“,
6. zoper škodo vsled toče na račun: „Ogerske
akcijske družbe za zavarovanja proti
škodi po toči in za pozavarovanja“.

Glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani, Gradišče št. 4
v Sevnikovi hiši.